

ZBIERKA **ZÁKONOV**
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1987

Vyhlásené: 16. 12. 1987 Časová verzia predpisu účinná od: 1. 1.1990 do: 31. 5.1992

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

98

ZÁKON

z 15. decembra 1987

o osobitnom príspevku baníkom

Federálne zhromaždenie Československej socialistickej republiky sa uznieslo na tomto zákone:

§ 1

Banícke organizácie poskytujú pracujúcim v baníctve na zmiernenie hmotných a sociálnych dôsledkov spojených so zmenou zamestnania alebo s uvoľnením na výkon verejnej funkcie ako sociálnu dávku osobitný príspevok baníkom (ďalej len „osobitný príspevok“).

Podmienky nároku

§ 2

(1) Nárok na osobitný príspevok má pracujúci, ktorý pre dosiahnutie najvyššej prípustnej expozície alebo ohrozenie chorobou z povolania z doterajšieho zamestnania I. pracovnej kategórie v baníctve so stálym pracoviskom pod zemou v hlbinných baniach¹⁾

- a) bol prevedený na inú, menej rizikovú prácu v podzemí hlbinných baní,
- b) bol prevedený na inú prácu mimo podzemia hlbinných baní, alebo
- c) skončil pracovný pomer k organizácii, v ktorej vykonával uvedené zamestnanie.

(2) Nárok na osobitný príspevok má aj pracujúci, ktorý po dosiahnutí najvyššej prípustnej expozície alebo zistení ohrozenia chorobou z povolania bol zo zamestnania uvedeného v odseku 1 uvoľnený na výkon verejnej funkcie.

(3) Nárok na osobitný príspevok má aj pracujúci, ktorý bol zamestnaný spolu najmenej 15 rokov v zamestnaní uvedenom v odseku 1, dosiahol za jeho trvania vek aspoň 50 rokov a prestal ho vykonávať.

(4) Nárok na osobitný príspevok má aj pracujúci, ktorý z dôvodu uskutočňovania útlmového programu schváleného príslušnou vládou

- a) prešiel zo zamestnania uvedeného v odseku 1, v ktorom bol zamestnaný spolu viac ako 3 roky, do zamestnania mimo podzemia hlbinných baní,
- b) prešiel z iného zamestnania I. pracovnej kategórie v baníctve vykonávaného pod zemou v hlbinných baniach,²⁾ v ktorom bol zamestnaný spolu najmenej päť rokov, do zamestnania, z ktorého nevzniká nárok na osobitný príspevok, alebo

- c) prešiel zo zamestnania I. pracovnej kategórie pri úprave a konečnom spracovaní uránovej rudy,³⁾ v ktorom bol zamestnaný spolu najmenej päť rokov, do zamestnania, z ktorého nevzniká nárok na osobitný príspevok.

§ 3

Osobitný príspevok nepatrí, ak

- a) sa pracujúcemu vypláca starobný alebo invalidný dôchodok, a ak ide o osobitný príspevok podľa § 2 ods. 1 až 3, tiež, ak sa mu vypláca vo vyššej alebo rovnakej výške čiastočný invalidný dôchodok,
- b) pracujúcemu vypláca organizácia mzdové vyrovnanie⁴⁾ alebo doplatok do priemerného zárobku;⁵⁾ osobitný príspevok však popri mzdovom vyrovnaní alebo doplatku do priemerného zárobku patrí, pokiaľ ho pracujúci poberá ku dňu vzniku nároku na mzdové vyrovnanie alebo doplatok do priemerného zárobku,
- c) pracujúci nie je zamestnaný po dobu dlhšiu ako dva mesiace; do tejto doby sa nezapočítava doba, po ktorú sa pracujúcemu vypláca nemocenské alebo po ktorú je vedený v evidencii národného výboru ako uchádzač o zamestnanie; za zamestnanie sa pritom považuje pracovná činnosť zakladajúca účasť na dôchodkovom zabezpečení,
- d) pracujúci
1. znovu vykonáva rizikovú prácu v zamestnaní uvedenom v § 2 ods. 1 ak ide o osobitný príspevok podľa § 2 ods. 1 alebo 2,
 2. je zamestnaný v zamestnaní uvedenom v § 2 ods. 1, ak ide o osobitný príspevok podľa § 2 ods. 4 písm. a),
 3. je zamestnaný v zamestnaní, z ktorého vzniká nárok na osobitný príspevok, ak ide o osobitný príspevok podľa § 2 ods. 3 alebo § 2 ods. 4 písm. b) alebo c),
- e) pracujúci dosiahol vek 60 rokov.

§ 4

(1) Najvyššiu prípustnú expozíciu pre práce na jednotlivých pracoviskách v podzemí hlbinných baní určí záväzný posudok príslušného orgánu hygienickej služby. Zaradovanie prác do kategórie rizika a sledovanie expozície u jednotlivých pracujúcich v podzemí hlbinných baní vykonávajú organizácie podľa tohto záväzného posudku.

(2) Menej rizikovou prácou v podzemí hlbinných baní sa rozumie práca,

- a) ktorá je podľa posudku príslušného orgánu hygienickej služby zaradená do kategórie prác nepresahujúcich nízku mieru rizika, ak ide o prevedenie pre dosiahnutie najvyššej prípustnej expozície, alebo
- b) pri ktorej pracujúci nie je vystavený riziku, ktoré viedlo k ohrozeniu chorobou z povolania, ak ide o prevedenie pre ohrozenie chorobou z povolania na základe lekárskeho posudku príslušného orgánu štátnej zdravotníckej správy.

(3) Zamestnaním mimo podzemia hlbinných baní sa rozumie iné zamestnanie, než sú zamestnania I. pracovnej kategórie v baniectve so stálym pracoviskom pod zemou v hlbinných baniach¹⁾ a ostatné zamestnania I. pracovnej kategórie v baniectve vykonávané pod zemou v hlbinných baniach.²⁾

(4) Zamestnania zaradené do I. pracovnej kategórie sa na účely poskytovania osobitného príspevku hodnotia za podmienok ustanovených predpismi o sociálnom zabezpečení.⁶⁾

§ 5**Výška a doba poskytovania osobitného príspevku**

(1) Výška osobitného príspevku je, pokiaľ nie je ďalej ustanovené inak,

- a) 1900 Kčs mesačne,
- b) 1500 Kčs mesačne v prípadoch uvedených v § 2 ods. 1 písm. a).

(2) Pracujúcemu uvedenému v § 2 ods. 4 písm. a) sa poskytuje osobitný príspevok v sume 1900 korún mesačne po dobu

- a) troch mesiacov, ak bol zamestnaný spolu menej ako päť rokov v zamestnaní uvedenom v § 2 ods. 1,
- b) šesť mesiacov, ak bol zamestnaný spolu päť rokov v zamestnaní uvedenom v § 2 ods. 1; doba poskytovania osobitného príspevku sa predlžuje o tri mesiace za každý ďalší rok zamestnania, z ktorého vzniká nárok na osobitný príspevok, najviac však o 30 mesiacov.

(3) Pracujúcemu uvedenému v § 2 ods. 4 písm. a), ktorý bol ku dňu prechodu do iného zamestnania rubačom, lámačom, razičom alebo hĺbičom, sa poskytuje osobitný príspevok v sume 1900 Kčs mesačne po dobu

- a) piatich mesiacov, ak bol zamestnaný spolu menej ako päť rokov v zamestnaní uvedenom v § 2 ods. 1,
- b) 16 mesiacov, ak bol zamestnaný spolu päť rokov v zamestnaní uvedenom v § 2 ods. 1; doba poskytovania osobitného príspevku sa predlžuje o tri mesiace za každý ďalší rok zamestnania, z ktorého vzniká nárok na osobitný príspevok, najviac však o 30 mesiacov.

(4) Pracujúcemu uvedenému v § 2 ods. 4 písm. b) a c) sa poskytuje osobitný príspevok v sume 1500 Kčs mesačne po dobu troch mesiacov, ak bol zamestnaný spolu päť rokov v zamestnaní, z ktorého vzniká nárok na osobitný príspevok; doba poskytovania osobitného príspevku sa predlžuje o tri mesiace za každý ďalší rok zamestnania, z ktorého vzniká nárok na osobitný príspevok, najviac však o 30 mesiacov.

(5) Ak osobitný príspevok patrí popri mzdovom vyrovnaní alebo doplatku do priemerného zárobku, poskytuje sa v nezmenenej výške.

(6) Ak osobitný príspevok patrí popri čiastočnom invalidnom dôchodku, poskytuje sa vo výške

- a) rozdielu medzi oboma dávkami, ak ide o osobitný príspevok podľa § 2 ods. 1 až 3,
- b) jednej polovice, ak ide o osobitný príspevok podľa § 2 ods. 4.

(7) Ak pracujúci spĺňa podmienky nároku na osobitný príspevok, prípadne na jeho výplatu len po časť mesiaca alebo ak sa výška osobitného príspevku v priebehu mesiaca zmení, sumy uvedené v predchádzajúcich odsekoch sa pomerne upravujú; pritom denná suma osobitného príspevku je jedna tridsatina príslušnej mesačnej sumy a výsledná výška dávky sa zaokrúhli na celé koruny hore.

(8) Vláda Československej socialistickej republiky môže nariadením zvýšiť mesačné sumy osobitného príspevku v závislosti od zmien, ktoré nastali vo vývoji mzdovej úrovne alebo vo výške dávok dôchodkového zabezpečenia.

§ 6**Uplatnenie nároku**

(1) Nárok na osobitný príspevok uplatňuje pracujúci písomnou žiadosťou v organizácii, v ktorej

naposledy vykonával pred zmenou alebo skončením zamestnania podľa § 2 zamestnanie, z ktorého vzniká nárok na túto sociálnu dávku.

(2) Organizácia je povinná do dvoch mesiacov po doručení žiadosti doručiť do vlastných rúk žiadateľa písomné oznámenie o tom, či mu bol osobitný príspevok priznaný alebo nie; pred posúdením žiadosti je povinná zaobstarať si všetky potrebné podklady.

(3) Oznámenie organizácie o priznaní osobitného príspevku musí obsahovať údaje, od kedy sa osobitný príspevok priznáva, jeho výšku, dôvody priznania a deň splatnosti, a ak ide o osobitný príspevok podľa § 2 ods. 4, aj dobu jeho poskytovania; oznámenie o nepriznaní osobitného príspevku musí obsahovať dôvody, prečo osobitný príspevok nepatrí. Oznámenie musí vždy obsahovať poučenie o možnosti obrátiť sa na súd.

§ 7

Zmeny v poskytovaní osobitného príspevku

Ak zanikne nárok na osobitný príspevok, prípadne na jeho výplatu alebo osobitný príspevok patrí v inej výške, je organizácia povinná do dvoch mesiacov odo dňa, keď túto skutočnosť zistila, doručiť požívateľovi osobitného príspevku do vlastných rúk písomné oznámenie o tom, od kedy a z akých dôvodov osobitný príspevok nepatrí, nevypláca sa alebo patrí v inej výške; ustanovenie § 6 ods. 3 druhej vety platí aj tu.

§ 8

Výplata

(1) Osobitný príspevok vypláca organizácia uvedená v § 6 ods. 1 mesačne pozadu.

(2) Pri súbehu nárokov na osobitný príspevok podľa § 2 ods. 1 až 3 a na osobitný príspevok podľa § 2 ods. 4 sa osobitný príspevok podľa § 2 ods. 4 vypláca vo výške jednej polovice súm uvedených v § 5 ods. 2 až 4. Pri súbehu nárokov na osobitné príspevky podľa § 2 ods. 4 sa vypláca len osobitný príspevok, na ktorý vznikol nárok skôr; doba poskytovania ďalšieho osobitného príspevku sa kráti o dobu, po ktorú trval súbeh nárokov.

(3) Osobitný príspevok sa nevypláca po dobu pobytu oprávneného v cudzine. Po návrate z cudziny sa osobitný príspevok doplatí, najdlhšie však za dobu jedného roka odo dňa, keď oprávnený oznámi organizácii návrat z cudziny.

(4) Osobitný príspevok nepodlieha dani.

Prechod práv a povinností

§ 9

Ak organizácia uvedená v § 6 ods. 1 zanikne, prechádzajú povinnosti ustanovené týmto zákonom na jej právneho nástupcu; ak ho nemá, prechádzajú tieto povinnosti na organizáciu, ktorú určí príslušný ústredný orgán.

§ 10

(1) Nárok na osobitný príspevok sa nemôže postúpiť.

(2) Ak oprávnený zomrie, nadobúdajú nárok na sumy osobitného príspevku patriace do dňa jeho smrti postupne manželka, deti a rodičia, ak žili s pracujúcim v čase jeho smrti v spoločnej domácnosti; podmienka spoločnej domácnosti nemusí byť splnená u detí, ktoré majú nárok na sirotsky dôchodok. Predmetom dedičstva sa uvedené sumy stávajú, ak tieto osoby nie sú.

Premlčanie

§ 11

(1) Právo na osobitný príspevok sa nepremlčuje.

(2) Nárok na jednotlivú splátku osobitného príspevku sa premlčuje v jednom roku odo dňa jej splatnosti.

(3) Ak bol nárok na osobitný príspevok uplatnený po uplynutí doby dlhšej ako jeden rok odo dňa vzniku nároku, patria jednotlivé splátky osobitného príspevku najdlhšie za jeden rok pred dňom podania žiadosti v príslušnej organizácii.

(4) Premlčacia doba neplynie odo dňa podania žiadosti v príslušnej organizácii do dňa, keď bude doručené oznámenie o priznaní alebo nepriznaní osobitného príspevku, najdlhšie však po dobu dvoch mesiacov.

§ 12

Nárok organizácie na vrátenie jednotlivých splátok osobitného príspevku poskytnutých neprávom alebo v nesprávnej výške sa premlčuje v troch rokoch odo dňa, keď organizácia zistila, že osobitný príspevok bol vyplatený neprávom alebo v nesprávnej výške, najneskôr v desiatich rokoch od jeho výplaty.

§ 13

Povinnosti požívateľov a organizácií

(1) Požívateľ osobitného príspevku je povinný ohlásiť organizácii, ktorá mu osobitný príspevok vypláca do ôsmich dní zmeny v skutočnostiach rozhodných pre trvanie nároku na osobitný príspevok, jeho výšku a výplatu (§ 3,5 a § 8 ods. 2 a 3). Ak nesplnil túto povinnosť alebo inak vedome spôsobil, že osobitný príspevok bol vyplatený neprávom alebo v nesprávnej výške, je povinný osobitný príspevok alebo jeho časť vrátiť odo dňa, od ktorého nepatrí vôbec alebo od ktorého patrí v nižšej výške; ak uplatňuje nárok na ďalší osobitný príspevok, je povinný ohlásiť organizácii, v ktorej tento nárok uplatňuje, aj skutočnosť, že poberá osobitný príspevok od inej organizácie.

(2) Organizácia je povinná viesť záznamy o skutočnostiach rozhodujúcich pre nárok na osobitný príspevok, jeho výšku a výplatu, to je o dobe a druhu zamestnania, dosahovanej expozícii, prevedení na inú prácu, skončení zamestnania a uvoľnení na výkon verejnej funkcie, a na požiadanie pracujúceho, prípadne inej organizácie, o týchto skutočnostiach vystaviť potvrdenie.

§ 14

Právomoc na rozhodovanie sporov

Spory o nárokoch z tohto zákona rozhodujú sudy. Návrh môže oprávnený na súde uplatniť, len ak mu organizácia neprizná osobitný príspevok, ak nesúhlasí s oznámením organizácie o dni vzniku nároku, jeho výške a dobe poskytovania, splatnosti, zmene alebo o zániku alebo ak mu organizácia nedoručí oznámenie o priznaní alebo nepriznaní nároku do dvoch mesiacov odo dňa, keď jej bola doručená žiadosť o osobitný príspevok.

§ 15

Vstup do zariadení banickej organizácie

Poverení pracovníci Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí a ministerstiev

zdravotníctva a sociálnych vecí republík sú oprávnení vstupovať do zariadení organizácie a v súčinnosti s poverenými pracovníkmi príslušného ústredného orgánu a príslušného odborového orgánu preverovať plnenie povinností uložených týmto zákonom.

Prechodné a záverečné ustanovenia

§ 16

Osobitný príspevok podľa tohto zákona patrí, ak podmienky jeho priznania boli splnené po 31. decembri 1987.

§ 17

(1) Osobitné príspevky poskytované pracujúcim výbormi podľa predpisov platných pred 1. januárom 1988,⁷⁾ na ktoré trvá nárok ku dňu účinnosti tohto zákona, sa považujú za osobitné príspevky podľa tohto zákona. Na sumy uvedené v § 5 ich na žiadosť pracujúceho upraví a za podmienok ustanovených týmto zákonom bude ďalej vyplácať organizácia, v ktorej pracujúci naposledy vykonával zamestnanie uvedené v § 2 ods. 1. Obdobne sa postupuje v prípadoch, keď osobitný príspevok baníkov nie je ku dňu účinnosti tohto zákona vyplácaný len s ohľadom na výšku dosahovaného zárobku.

(2) Žiadosť o úpravu výšky osobitných príspevkov priznaných podľa predpisov platných pred 1. januárom 1988⁷⁾ sa musí doložiť potvrdením národného výboru, ktorý osobitný príspevok dosiaľ vyplácal, o nároku naň a o jeho výške.

(3) Nároky na osobitné príspevky, ktoré vznikli podľa predpisov platných pred 1. januárom 1988,⁷⁾ ale neboli ku dňu účinnosti tohto zákona priznané, treba uplatniť na príslušných národných výboroch za podmienok ustanovených predpismi platnými pred 1. januárom 1988 najneskôr do 31. decembra 1988. Po priznaní nároku sa postupuje podľa predchádzajúcich odsekov.

§ 17a

Na účely náhrady škody spôsobenej pracovným úrazom alebo chorobou z povolania sa na osobitný príspevok podľa § 2 ods. 4 neprihliada.

§ 18

Za § 148 Zákonníka práce č. 65/1965 Zb. sa vkladá nový § 148a, ktorý znie:

„§ 148a

Federálne ministerstvo práce a sociálnych vecí po dohode s Federálnym ministerstvom financií, ministerstvami práce a sociálnych vecí a zdravotníctva republík a s Ústrednou radou odborov ustanoví vyhláškou okruh pracovníkov v baníctve trvale nespôsobilých na doterajšiu prácu zo zdravotných dôvodov, podmienky ich pracovného uplatnenia, hmotného zabezpečenia, ako aj povinnosti organizácií s tým súvisiace.“

§ 19

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. januárom 1988.

Husák v. r.

Indra v. r.

Štrougal v. r.

- 1) § 14 ods. 2 písm. a) zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení.
Príloha č. 2 nariadenia vlády ČSSR č. 117/1988 Zb. o zaradovaní zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie na účely dôchodkového zabezpečenia.
- 2) § 14 ods. 2 písm. b) zákona o sociálnom zabezpečení.
- 3) § 14 ods. 2 písm. h) zákona o sociálnom zabezpečení.
- 4) § 10 vyhlášky Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí č. 102/1987 Zb. o pracovnom uplatnení a hmotnom zabezpečení pracovníkov v baníctve trvale nespôsobilých na doterajšiu prácu.
§ 12 a nasl. vyhlášky Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí z 19. decembra 1989 o zabezpečení pracovníkov pri organizačných zmenách a občanov pred nástupom do práce.
- 5) § 115 ods. 7 Zákonníka práce.
§ 10 ods. 6 vyhlášky č. 102/1987 Zb.
- 6) § 8, 14, § 15 ods. 2 až 5 a § 16 zákona o sociálnom zabezpečení.
Nariadenie vlády ČSSR č. 117/1988 Zb.
- 7) Vyhláška Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí č.129/1979 Zb. o pracovnom uplatnení a hmotnom zabezpečení pracovníkov v baníctve trvale nespôsobilých na doterajšiu prácu v znení vyhlášok č.21/1982 Zb. a č.145/1982 Zb. a zákona č.62/1983 Zb. o vernostnom prídavku baníkov. Úprava Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí z 3. júla 1970 č. F V/1-662/70-1142 o opatreniach na prehĺbenie hmotného a sociálneho zabezpečenia uvoľňovaných a prevádzaných pracovníkov v baníctve. Úprava Ministerstva práce a sociálnych vecí a Ministerstva baníctva por. č.9/1968 o opatreniach na prehĺbenie hmotného a sociálneho zabezpečenia uvoľňovaných a prevádzaných pracovníkov v baníctve (reg. v čiastke 45/1968 Zb.).

